Nucli urbà de Perafita

Perafita

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Sector central del terme municipal

Coordenades:

Latitud: 42.04251
Longitud: 2.1068
UTM Est (X): 426076
UTM Nord (Y): 4654882

Classificació

Número de fitxa 08160 - 87
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Modern
Segle XVII-XVIII
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: L'estat de conservació de les cases és heterogeni, algunes s'han conservat tal com van ser bastides, altres s'han reformat i algunes es troben en estat de ruïna.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Propietaris diversos
Fitxes associades:
Camí ral Perafita-Ripoll
Ball parlat de Serrallonga
Font Vella
Font Nova
Font del Raig
Can Torres
Montjuïch

Autoria de la fitxa Jordi Compte i Marta Homs
Data de registre de la fitxa: dc., 28/05/2008 - 02:00

Descripció

El nucli urbà de Perafita està situat sobre una carena elevada entre l'extensa vall de la riera Gavarresa, a l'oest, i la vall del rec de la Roca Llisa, a l'est, en un punt força central del terme municipal.
Es tracta d'un nucli allargat, seguint la direcció de la carena per on passa la carretera BP-4653, anomenada passeig Sant Agustí al seu pas per la població. La part més antiga del nucli es concentra a la meitat sud, amb el conjunt format pel carrer Major, la plaça Major, la plaça de l'Església i el carrer Nou, amb dos agrupacions de cases a banda i banda: el barri o veral de Montjuïch a l'est i els carrers del Tint i de la Font a l'oest. La meitat nord del nucli ha estat urbanitzada les últimes dècades, tot i que compta amb alguna casa de segles passats.
Iniciant el nucli per l'extrem sud, un cop deixat enrera el pedró de Sant Agustí es troba l'inici del carrer Major, descrit en una fitxa individual, i una petita agrupació de cases construïdes modernament a la dreta, a sota de les quals hi ha la Roca del Mill. Des d'aquest punt, el carrer Major i la carretera segueixen pràcticament paral·lels fins arribar a la plaça Major, també descrita en una fitxa individual. Des d'aquest punt s'obre a l'esquerra un conjunt format per la plaça de l'Església i diverses cases, entre les quals hi ha diversos carrerons, alguns dels quals condueixen al cementiri i altres al carrer del Tint, un agrupament de cases col·locades de manera aïllada. Tornant a la plaça Major i seguint per la carretera en direcció nord s'obre a mà dreta el carrer Nou, que condueix a la zona de l'escola i al barri o veral de Montjuïch, descrit en una fitxa individual. Més al nord es troba el barri de cases noves, entre les quals n'hi ha algunes de segles passats, com és el cas del petit nucli a l'entorn can Torres o cal Ferrer Xic.
El carrer de la Font està format per diverses cases del segle XVIII. En el número 2 es conserva un portal i tres finestres emmarcades amb pedra bisellada. Al número 4 es conserva un portal emmarcat amb pedra motllurada i la inscripció "MIQUEL TOR 1782" junt amb una creu intercalada. Al número 6, anomenada cal Bardés, es conserven dos portals i dues finestres emmarcats amb pedra bisellada. En un dels portals hi ha la data de 1779 i en l'altre la de 1791, en ambdós casos amb una creu intercalada.
El carrer del Tint està format per diverses cases disperses. A l'extrem es troba ca la Quima, on es conserva un portal d'arc deprimit còncau emmarcat amb pedra motllurada i amb la data gravada de 1755, a més de dos finestres emmarcades amb monòlits de pedra treballada i tres finestres emmarcades amb pedra bisellada al primer pis. A uns metres es troba cal Lluís on es conserva un portal emmarcat amb pedra bisellada i la data de 1758 junt amb el monograma d'Ave Maria a la llinda, a més de diverses obertures emmarcades amb pedra bisellada i treballada. Just davant de cal Lluís hi ha una antiga casa reformada per a usos agropecuaris que conserva una finestra emmarcada amb pedra treballada i la data de 1803 inscrita a la llinda i un portal emmarcat amb pedra bisellada amb la data de 1799 gravada. La següent casa que es troba és cal Callaqui, on es conserven diverses obertures emmarcades amb pedra bisellada, entre les quals hi ha un portal amb uns inscripció on s'intueix una creu i la data de 1620. Més enllà es troba cal Pere Gros on es conserven diverses obertures emmarcades amb pedra bisellada entre les que hi ha un portal amb la data de 1805 inscrita junt amb una creu intercalada. La següent casa és cal Bols on s'observa, a nivell de planta baixa, dues finestres i un portal emmarcats amb pedra motllurada, el portal d'arc rebaixat i amb la data de 1790 inscrita. Al primer pis hi ha una finestra emmarcada amb pedra bisellada i una amb pedra motllurada i decoració d'arc georgià a la llinda, a l'interior de la qual hi ha la inscripció "ISIDRO". A les golfes hi ha dues finestres emmarcades amb pedra bisellada, una amb la data de 18-9 gravada.

Observacions:

(Continuació descripció) Al seu costat hi ha cal Dalles, on es conserva un portal i diverses finestres emmarcades amb pedra bisellada i més enllà ja es troba cal Xeco, descrita en una fitxa individual.

Arribant a la plaça de l'església es troben dues cases juntes en els números 1 i 3 del carrer. En la casa de la dreta es conserven dues obertures emmarcades amb pedra bisellada per planta exceptuant-ne una emmarcada amb pedra treballada a les golfes. Entre aquestes destaca el portal principal, amb la inscripció "16 IOSEPHGRAV 75" junt amb una creu decorada a la llinda, i una finestra del primer pis amb la inscripció "IAVME GRAV 1722" , junt amb una creu i dos motius en relleu que podrien correspondre a eines. La casa de l'esquerra conserva també diverses obertures emmarcades amb pedra bisellada, entre les que destaca una finestra al primer pis amb la data de 1801 inscrita a la llinda i una finestra a les golfes amb decoració d'arc conopial a la llinda.
En un dels carrerons que surt de la plaça de l'església, i al davant de ca les Monges es troba cal Fruitós, una casa que conserva a nivell de planta baixa tres finestres, dues de les quals emmarcades amb pedra bisellada, i un portal d'arc de mig punt adovellat amb pedra bisellada. Al primer pis hi ha dues finestres emmarcades amb pedra bisellada, una de les quals cantonera i l'altra amb la inscripció "17 + 55 / FM IHS PS" a la llinda, i una finestra emmarcada amb pedra motllurada que presenta una rica decoració geomètrica a la part inferior dels brancals. A nivell de golfes hi ha dues finestres emmarcades amb maó.
El carrer Nou es conserven alguns elements originals a diverses cases. Al número 2 hi ha un portal emmarcat amb pedra bisellada amb la data de 1760 junt amb una creu intercalada a la llinda, a més de diverses obertures emmarcades amb pedra bisellada. Als números 1, 3 i 4 es conserven diverses obertures emmarcades amb pedra bisellada, una de les quals, a la casa amb el número 1, amb la data de 1785 inscrita. Al número 5 s'observa a nivell de planta baixa un portal emmarcat amb monòlits de pedra bisellada amb la data de 1760 inscrita a la llinda junt amb el monograma IHS i Ave Maria i dues finestres emmarcades amb pedra bisellada. Al primer pis hi ha una finestra emmarcada amb pedra bisellada a cada costat i una emmarcada amb pedra motllurada al centre amb decoració d'arc georgià a la llinda a l'interior de la qual hi ha la data de 1765 gravada amb una creu intercalada. A nivell de golfes hi ha tres finestres emmarcades amb monòlits de pedra treballada.
Just al nord de can Torres hi ha una casa que conserva una llinda datada l'any 1781 i al davant hi ha la seu del bar 9, a l'interior del qual es conserven diverses obertures emmarcades amb pedra bisellada amb inscripcions del segle XVIII.

